

Posudek rigorózní práce

Autor práce:	Mgr. Bc. Kateřina Veltruská Šmídová
Název práce:	<i>Language and Ageing – Cognitive and Educational Aspects in the Elderly with Special Focus on Cognitive Training in a Foreign Language in People with Dementia</i>
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Renata Pípalová, CSc.
Rok odevzdání:	2017
Rozsah práce:	167 stran včetně příloh
Posudek:	oponenta
Autor posudku:	PhDr. Klára Lancová, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce Mgr. Bc. Kateřiny Veltruské Šmídové se zabývá aktuálním mezioborovým tématem jazyka a stárnutí. V původní verzi byla práce obhájena jako diplomová. Pro účely rigorózního řízení ji autorka rozšířila především v oblasti možného praktického využití.

Teoretická část prezentuje všechny koncepty, které souvisí s komplexním problémem stárnutí a slábnutí kognitivních funkcí. Uplatňuje se zde především neurologické, neurolingvistické a psycholingvistické hledisko. Poslední kapitola je zaměřena na výklad pojetí geragogiky.

Výzkum je postaven na dvou případových studiích klientek domova Sue Ryder. Vzhledem k úmrtí jedné z nich ovšem autorka nemohla pokračovat s rozšířením své původní studie. Zaměřila se tedy na rozšíření teoretického zázemí práce popisující vzdělávací aspekty při výuce zdravých seniorů. V tomto kontextu byly upraveny původní pracovní listy a byly zapracovány do příprav výukových hodin tak, aby je mohli použít geragogové v praxi.

Za nejcennější (a v kontextu běžně posuzovaných prací za výjimečný) aspekt práce považuji její jasné zacílení na skutečné životní situace a na praktickou využitelnost výsledků výzkumu. Dlužno poznamenat, že ani v tomto kontextu práce netrpí nedostatky teoretického rázu. Nemám žádné vážnější výhrady jak k formě, tak obsahu celé práce.

Navrhuji, aby se autorka při obhajobě vyjádřila k následujícím bodům:

1. Autorka se obecně zabývá způsoby jak zlepšit kvalitu života a mentální bdělost u seniorů trpících demencí. Je možné tvrdit, že podobnými metodami, pokud by byly aplikovány včas, by bylo možné nástup demence oddálit?

2. Dal by se lingvisticky uchopit konkrétní aspekt kognitivního tréninku, který působil informantům největší potíže (zejména ve srovnání aktivit zaměřených na gramatické struktury a slovní zásobu)? Či který aspekt z navrhovaných aktivit má nejvýraznější pozitivní vliv na udržení/rozvíjení kognitivních funkcí?
3. V čem shledává autorka výraznou podobnost/odlišnost mezi diskutovanou kognitivní intervencí a standardním procesem osvojování cizího jazyka?

Předkládaná práce vyniká šíří teoretického zázemí, praktičností výzkumu, a především výrazným potenciálem změnit život jednotlivce k lepšímu. Vyšší cíl si autor akademické práce těžko může klást a dle mého názoru ho Mgr. Bc. Veltruská Šmídová dosáhla bezesbytku.

Práci tedy doporučuji k obhajobě v rámci rigorózního řízení.

V Praze, 30.1.2018

PhDr. Klára Lancová, Ph.D.